

Skalitská vareška 2011

V rámci projektu Skalité connections 2011 zorganizovala Obec Skalité, dňa **23. 7. 2011** už **3. ročník Skalitskej varešky – súťaže vo varení gulášu**. Do súťaže sa prihlásilo 13 družstiev, ktoré z vlastných surovín varili ten najlepší guláš. Svoje zastúpenie tu mali družstvá z Čiech, Poľska aj Maďarska. Guláš sa varil v areáli MŠ Skalité–Ústredie od 13:00 hod. do 17:00 hod. Potom porota po dôkladnej ochutnávke oznámkovala a vyhodnotila 5 najlepších gulášov. Na prvom mieste sa umiestnil guláš „GULÁŠ HRČAVA – TROJMEDZIE“, na druhom mieste guláš družstva

„CLYMA GROUB“ z Jacoviec, na treťom mieste guláš „POLOVNÍCKE ZDRUŽENIE SKALANKA“, na štvrtom mieste „POSLANECKÝ GULÁŠ“ a na piatom mieste „MODRÝ ŽELEZNIČIARSKY GULÁŠ“.

Celú akciu moderoval a o hudobnú produkciu sa staral DJ FIT. Prijemnú atmosféru sme završili o 19:30 hod. zapálením Vatry zvrchovanosti, po ktorej bola voľná zábava do neskorých večerných hodín.

Už teraz sa tešíme na ďalší ročník Skalitskej varešky.

20. Goralské slávnosti 2011

Každoročne sa stretávajú milovníci folklóru na Goralských slávnostiach, ktoré tento rok oslávili jubilejný dvadsiaty ročník svojej existencie. Slávností boli spolufinancované z Višegradskeho fondu pod názvom „Skalité connections 2011“. Festival sa začal o 9.00 hod. na námestí v Ústredí obce tradičným jarmokom remeselníkov. Aj keď bolo počasie upršané, amfiteáter sa zaplnil do posledného miesta. Po piesni „Ej Skalité, Skalité“ v podaní LH O.

Rovňana sa prítomným prihovarila starostka obce PaedDr. A. Šimurdová. Nasledujúce hodiny patrili vystúpeniam FS a LH zo Slovenska, Poľska a Čiech. Veľkým zážitkom pre divákov bolo nesporné vystúpenie umeleckého kolektívu Čarovné ostrohy a Diabolské husle, ale i FS Javořina, FS Magurzanie FS KUK, sólistiek Vlasty Mudříkovéj a Lenky Bacmaňakovej, LH O. Rovňana, LH Tomčalovci a LH Capkovci.

Takto sme začínali...

V nedeľu 19. 6. 2011 pri príležitosti 370. výročia prvej písomnej zmienky o obci pripravili organizátori Obec Skalité a LH Capkovci spomienkové popoludnie pod názvom: „Takto sme začínali – 20 rokov Goralských slávností a 20 rokov ľudovej hudby Capkovci.“ V kultúrnom programe sa predstavili FS Kysučan, ľudové hudby z Poľska, LH O. Rovňana, žiaci zo ZŠU J. Potočára Čadca a LH Capkovci prišla zablahoželať aj ľudová speváčka Helena Záhradníková.

Vyhodnotenie fotografickej súťaže

Jedno zo sprievodných podujatí XX. Goralských slávností 2011 bola aj fotografická online súťaž. Z 28 fotografií, ktoré boli v súťaži, boli ocenené priamo v hlavnom programe XX. Goralských slávnostiach 3. najlepšie bez poradia. Obec Skalité ďakuje všetkým, ktorí prispeli svojimi fotografiami do súťaže a už teraz sa tešíme na ďalšie súťaže, ktoré sa budú niesť v podobnom duchu.

Obecné zastupiteľstvo v Skalitom

Od nového roku sa Obecné zastupiteľstvo zišlo už štyrikrát a schválilo veľké množstvo dôležitých materiálov, z ktorých vyberáme:

OZ schválilo:

Obecnú radu Skalité v zložení: Mgr. Milan Kubalík, Ľubica Lašová, Vladislav Ondrašina, Mgr. Zdenka Révayová, Milan Vojčiniak zloženie komisií OZ:

Komisia finančná a správy obecného majetku:

Predseda: Jozef Cech
Tajomník: Alojzia Rucková
Členovia: V. Ondrašina, Bc. Roman Capek, Mgr. Milan Kubalík, Ing. Marián Vojtáš, Milan Vojčiniak, Ing. Ján Husár

Komisia výstavby a územného plánovania:

Predseda: Pavol Mikula
Tajomník: Ing. Vladimír Bury
Člen: Milan Vojčiniak, Ján Bury, Ondrej Rovňan, Mgr. Milan Kubalík, Ivan Petrák, Anton Kubalík, Martin Gonščák, Alojz. Petrák

Komisia kultúry, vzdelávania, mládeže a športu

Predseda: Ondrej Rovňan
Tajomník: Janka Časnochová
Člen: Mgr. Zdenka Révayová, Ľubica Lašová, Anton Kubalík, Bc. Roman Capek, Mgr. Iveta Petráková, Mgr. Ivana Holláková, Dominik Bulava, Peter Pollák

Komisia životného prostredia, pôdohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva

Predseda: Vladislav Ondrašina
Tajomník: Bc. Anna Časnochová
Člen: Ľubica Lašová, Mgr. Zdenka Révayová, Bc. Michal Časnocha, Anton Kubalík, Mária Baculová, Mária Švancárová, Peter Gonščák, Mgr. Ján Môcik

Komisia sociálna, zdravotná a bytová

Predseda: Mgr. Zdenka Révayová
Tajomník: Mária Špiláková
Člen: Ľubica Lašová, Jozef Vojčiniak, Mária Baculová, Bc. Michal Časnocha, Alojzia Tatarková, Milada Kurtová, Ivana Chromiaková

Komisia cestovného ruchu, podnikania, obchodu a služieb

Predseda: Milan Vojčiniak
Tajomník: Katarína Bulavová
Člen: Mgr. Milan Kubalík, Ján Bury, Jozef Vojčiniak, Ivan Petrák, Alojz Ramšák, Miroslav Laš

Komisia na riešenie sťažností na volebných predstaviteľov

Predseda: Bc. Michal Časnocha

Tajomník: Mária Časnochová
Člen: Ondrej Rovňan, Baculová Mária, Ivan Petrák, Bc. Roman Capek.

Komisia na ochranu verejného záujmu:

Predseda: Bc. Michal Časnocha
Členovia: Jozef Vojčiniak, Milan Vojčiniak, Ivan Petrák

Komisia krízového riadenia obce

Predseda: PaedDr. Andrea Šimurdová
Tajomník: Ing. Vladimír Bury
Člen: Ing. Vladimír Krčmárik, Ján Bury, Peter Martiniak, Anton Laš ml., Alojz Petrák

Poskytnutie príspevkov spoločenským organizáciám v zmysle VZN č. 3/2010

o poskytovaní dotácií právnickým a fyzickým osobám nasledovne:

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Skalité	5 700 EUR
TJ Slovan Skalité	28 500 EUR
<i>takto:</i>	
– futbalový oddiel	23 500 EUR
– biatlonový oddiel	3 200 EUR
– hokejbalový oddiel	1 200 EUR
– futsalový oddiel	500 EUR
– tenisový oddiel	100 EUR
O.z. Kysuckí heligonkári	50 EUR
O.z. Detstvo Kudlov	100 EUR
ZO Slov. zväz protifaš. Bojovníkov	100 EUR
Poľovnícke združenie Skaľanka	200 EUR
O.z. Náruč	50 EUR
Dobrovoľný hasičský zbor	150 EUR
Jednota dôchodcov Skalité	100 EUR
ZO Slovenský červený kríž	200 EUR
Klub sklerózy multiplex	50 EUR
Únia nevidiacich	50 EUR
Slovenský zväz záhradkárov v Skalitom	200 EUR
Spoločenstvo mládeže, o.z.	1 285,33 EUR

– opravu MK v obci v roku 2011
– MK u Chovanca – oprava žlabov a oprava zalomeného kanalizačného potrubia v spodnej časti tejto komunikácie v nevyhnutnom rozsahu
– MK Podkrižne – dodanie žlabov v dĺžke 50m na odvodnenie, občania si zrealizujú svojpomocne
– MK u Mikulov – dokončenie odvodnenia komunikácie s vyústením do miestneho potoka

Ostatné žiadosti na opravu miestnych komunikácií sú evidované a v budúcom období budú riešené podľa dôležitosti a dostupnosti finančných prostriedkov.
– verejné osvetlenie, doplnenie svetelných bodov bude riešené po ukončení projektu modernizácie VO s využitím

pôvodného materiálu

– ukončenie nájomnej zmluvy č. 19/06/2007 zo dňa 19. 6. 2007 so spoločnosťou Rehákovci, s.r.o., Podzávoz 557, Čadca k 30. 4. 2011 dohodou, bez výpovednej lehoty.
– ukončenie Nájomnej zmluvy zo dňa 19.10.2007 na pozemky v stredisku SKI Areál Skalité – Serafinov pre Obec Skalité – Prevádzkareň k 30. 4. 2011 dohodou bez výpovednej lehoty.
– vypínací cyklus verejného osvetlenia v obci Skalité nasledovne: vypnutie verejného osvetlenia v čase od 00:00 hod. – 3:30 hod. s výnimkou ústredia obce Skalité.

– zriadenie centra voľného času v obci Skalité

– vstup obce Skalité do Spoločného školského úradu Raková.
– prenájom majetku obce Skalité Vodovod Rieky, vodovod Kraviarov, vodovod Kudlov, vodovod Tatarkov v súvislosti s prevádzkovaním verejného vodovodu vybudovaného v rámci stavby „Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc“, pre Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. Bôrická cesta 1960, 010 01 Žilina, na dobu neurčitú s výpovednou lehotou 2 mesiace. Ročné nájomné je počas obdobia prvých dvoch rokov od podpisu zmluvy vo výške 2764,80 EUR. Po uplynutí lehoty dvoch rokov bude výška nájmu 4 EURÁ ročne.

– realizáciu projektu „Revitalizácia areálu ZŠ s MŠ Skalité Kudlov“ vrátane multifunkčného ihriska. V súlade so zákonom č. 524/2002 Z.z. a Vyhláškou č. 17/2004 Z. z. ktorou sa vykonáva Zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien vyčlenenie finančných prostriedkov pre tento účel vo výške 200 tis. EUR z účelovej dotácie od NDS, a.s. a ich zapracovanie do rozpočtu obce.

– realizáciu projektu „Revitalizácia areálu MŠ Skalité Ústredie“ vrátane multifunkčného ihriska. V súlade so zákonom č. 524/2002 Z.z. a Vyhláškou č. 17/2004 Z. z. ktorou sa vykonáva Zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien vyčlenenie finančných prostriedkov pre tento účel vo výške 30 tis. EUR z účelovej dotácie od NDS, a.s. a ich zapracovanie do rozpočtu obce.

OZ informuje:

– pripravuje budúci predaj, prípadne dlhodobý prenájom nehnuteľného i hnutelného majetku obce v areáli SKI areál Skalité – Serafinov:
– Budova Snežienky
– Pozemky vo vlastníctve Obce Skalité
– Lyžiarske vleky: F12, S, F10, H130

OKIENKO DO MINULOSTI OBCE (2)

K príležitosti 370. výročia prvej písomnej zmienky o obci

Pamätné miesta v Skalitom

Dominantou Skalitého je už viac ako dvesto rokov farský kostol sv. Jána Krstiteľa, postavený v štýle neskorého baroka v r. 1793, konsekrovaný v r. 1801. K pamätným miestam okrem kostola, príp. iných sakrálnych stavieb v obci, patria aj cintoríny. Kostol a iné sakrálné stavby sú výrazným dokladom doby svojho vzniku. Cintoríny, podľa toho kde sa nachádzajú na území obce, sú, resp. sa stali výrazným krajinotvorným, príp. urbanizačným prvkom, s ktorým sa počíta pri plánovaní rozvoja sídiel. Vždy mali a budú mať jedinečnú atmosféru. Človek tu, medzi hrobmi, cíti posvätnú úctu. Spomenie si na zosnulých príbuzných, známych, pristaviť sa pri hrobe miestne významnej osobnosti, ktorú ani osobne nepoznal, či pri hrobe človeka, ktorý podľa mena evidentne nepochádzal z obce. Možno sa aj zamyslí nad jeho osudom, kto to bol, odkiaľ prišiel, prečo ho tu osud zavial, čo tu robil, alebo čo vykonal pre túto obec. Cintorín je skoro všade, aj v tých najhlučnejších mestách často jediné miesto, kde je skutočne pokoj. Z duchovného hľadiska to aj tak má byť.

Veď ide o naplnenie obsahu modlitby za zosnulých, citovaného často aj na pomníkoch: „Nech odpočívajú v pokoji“. Nie vždy bolo a je tomu tak.

Pôvodne zamýšľaný večný pokoj zomrelých je často, dočasne či trvalo narušaný. Z objektívnych príčin (verejné stavby), a to buď nevedome (nedostatok, záznamov o mieste cintorína, prírodné katastrofy), alebo vedome (bezohľadnosť investorov). Zo subjektívnych príčin, nezáujem verejnej správy o tieto pamätné miesta, a dnes, bohužiaľ, veľmi často vandalizmus.

Na Slovensku je takmer 4500 cintorínov vrátane urnových hájov a rozptýlených lúk. Situácia v starostlivosti o cintoríny sa začala po prevrate v r. 1989 zlepšovať. Možno je to aj príklad zo zahraničia, keď iné štáty na našom území začali obnovovať cintoríny, na ktorých sú pochovaní ich vojaci z obidvoch svetových vojen, možno je to aj dôsledok zmien vo vedomí spoločnosti, najmä ak sme mali možnosť vidieť úroveň cintorínov v zahraničí, možno je to snaha občanov skrášliť svoju obec. Orgány verejnej správy začali cintoríny považovať za svoje kultúrne dedičstvo, za pamäť národa. A to si myslím, že je ten správny prístup.

V Skalitom je významným pamätníkom svojej doby Kalvária Sedembolestnej Panny Márie.

Kalvária Sedembolestnej Panny Márie – Pamätník prinavrátania časti územia obce

V areáli farského kostola v Skalitom je sedem kaplniek Kalvárie Sedembolestnej Panny Márie. Boli dokončené a vysvätené pri druhom výročí prinavrátania časti obce spod poľskej okupácie. Tento bezprecedentný čin agresie v histórii Skalitého, ktorého sa dopustilo Poľsko obsadením časti obce, sa udial po podpísaní Mnichovskej dohody 29. 9. 1938. Prinavrátania okupovaného územia sa občania dočkali, keď do roka a do dňa po Mnichovskej dohode nemecká armáda zaútočila na Poľsko a okupant začal byť okupovaný.

Táto historická udalosť spôsobila nebyvalý vzostup lokálpatriotizmu a vlastenectva v Skalitom. To vyvrcholilo u našich hlboko veriacich otcov, dedov a pradedov podnetom na stavbu pamätníka na toto obdobie. Iniciátorom myšlienky bol Jozef Kavala a dôsledným realizátorom vdp. Peter Černo, farár v Skalitom.

Pretože v tomto návrhu sa spojili podnety spoločensko-politický, t.j. okupácia obce a prinavrátanie okupovaného územia Poľskom a cirkevný, t.j. forma pamätníka, vžil sa názov cirkevno-národná pamiatka, ktorý mu z týchto dôvodov skutočne prináleží. Zvláštnosťou tejto pamiatky je, že ju netvorí jeden objekt, ale súbor siedmich stavieb.

Sled udalostí v tom čase, postup a priebeh príprav, výstavby, dokončenia i slávnostného aktu vysvätenia Kalvárie, ako aj ďalšie okolnosti spre-vádzajúce tento ojedinelý čin občanov od postavenia kostola, podrobne a sugestívne opísal skalitský rodák, vdp. Róbert Stenchlák v knihe Skalité – história najsevernejšej kysuckej obce.

Zaujímavosťou z tejto akcie, ktoré z dnešného pohľadu treba oceniť, je niekoľko:

- jednoduchosť postupu vybavovania a realizácie stavby napriek vojnovému stavu v Európe,
- jasne stanovené, hoci rámcové požiadavky biskupského úradu v Nitre,
- jednoznačné a zrozumiteľné požiadavky Okresného úradu v Čadci,
- vzácna súhra samosprávy a štátnych orgánov, vrátane podpory od štátu,
- nebývalá aktivita občanov pri peňažnej zbierke,
- vysoká organizačná úroveň celej akcie, od jej vyhlásenia po slávnostné ukončenie,
- početnosť, obsah a zabezpečenie sprievodných kultúrnych podujatí,
- jednoduchosť a v dnešnej dobe toľkokrát pertraktovaná transparentnosť výberu dodávateľa stavby,

- záväznosť dohodnutej ceny a termínu dokončenia diela a ich splnenie,
- architektonická kompozícia Kalvárie v areáli kostola a centra obce,
- výber motívov reliéfnych obrazov kaplniek a ich súlad so stavbou kaplnky,
- zabezpečenie zahraničnej kooperácie na výrobe obrazov a ich dodávky už vo vojnovéj Európe,
- trvácnosť a jednoduchosť stavebnej údržby kaplniek.

Z architektonickej kompozície Kalvárie rozmiestnenie kaplniek pravdepodobne neobsahuje žiadnu skrytú symboliku. Kaplnky sú rozmiestnené nepravidelne v tvare neúplnej roztvorenej podkovy s predĺžením na západnej strane v nerovnakých vzdialenostiach od seba (16–26 m), ako aj v nerovnakých vzdialenostiach od múrov kostola (28–38 m). Kaplnka č. 5 je približne v predĺženej pozdĺžnej osi kostola. Postupnosť obrazov ide zo západu na východ. Určitá symbolika sa dá vidieť iba v tom, prečo to je kalvária. To pri rozhodovaní o jej stavbe uviedol starosta obce Jozef Časnocha–Mikš odkazom na iné, podobné pamätníky vďaka za oslobodenie. Napr. v Hostýne postavili kalváriu, keď bol oslobodený od Turkov, v Čenstochovej postavili kalváriu, keď bola oslobodená od Švédov.

Na slávnostnú posviacku Kalvárie pri druhom výročí ukončenia poľskej okupácie Skalitého Výbor pre stavbu Kalvárie usporiadal v Skalitom celokrajovú cirkevno-národnú manifestáciu, na ktorú prišiel prezident republiky dr. Jozef Tiso, podpredseda vlády Alexander Mach a namiesto chorého nitrianskeho biskupa dr. Karola Kmečka sa jej zúčastnil dr. Andrej Škrábik, banskobystrický biskup, ktorý aj vykonal obrad posvätenia Kalvárie. Slávnostný príhovor predniesol prezident Tiso a v ňom vyzdvihol a ocenil vzácne jednotný a rozhodný protest Skalitčanov, ako aj obyvateľov ostatných kysuckých obcí proti okupácii. Na slávnosti sa zúčastnilo okolo 10000 ľudí.

Cintoríny, kríže, pomníky v Skalitom

Skalité má v tejto oblasti takmer výnimočné postavenie. Má totiž ako málokto obec na Slovensku až šesť identifikovaných cintorínov. Štyri z nich, cintorín pri farskom úrade (tzv. Starý cintorín), cintorín V Cupli, cintorín U Kepusa a cintorín pri Prostrednej škole, na ktorých sa už nepochováva a dva, cintorín pri kostole (tzv. Nový cintorín) a cintorín Za riekami, na ktorých sa vykonávajú pohrebné obrady. O založení cintorínov, okrem cintorína V Cupli, a čase ich využívania nejestvujú zatiaľ hodnoverné písomné záznamy.

Preto o čase ich založenia a postupnosti ich využívania urobíme nasledujúcu úvahu. Už pri vzniku obce boli obyvatelia veriaci, na čom sa zhodujú viacerí autori kníh o osídľovaní Slovenska, menovite Kysúc. Obec Skalité sa osídľovala vo viacerých osídľovacích vlnách, v ktorých si obyvatelia prinášali svoje zvyky, o. i. aj vierovyznanie. Pri osídľovacích vlnách z východu išlo o veriacich pravoslávneho a byzantsko-slovenského obradu, pri osídlení, resp. migrácii z ostatných smerov išlo o veriacich rímskokatolíckej cirkvi. Dá sa preto predpokladať, že obyvatelia svojich zosnulých pochovávali do „posvätenej zeme“, obvykle, nie však vždy, okolo kostola. V prípade našej obce (v r. 1641, resp. 1662, kedy sú písomne zmienky o obci) však vtedy ešte kostol pravdepodobne nebol.

Podľa publikácií R. Stenchláka mohli existovať kostoly na Latonke, či na Koščelisku Pod Oselným, (ich existencia je ale zatiaľ nepotvrdená), kde pravdepodobne bol kňaz. Neupierajme však našim predkom racionálne myslenie a správanie sa, a teda pripusťme, že svojich zosnulých asi neprevážali k týmto vzdialeným pohrebiskám, ale na území vtedy sa rodiacej obce vybrali vhodné, dostupné miesto pre cintorín. Takýmto vhodným miestom by mohol byť, ak sa pozrieme na kataster obce a jeho rozdelenie na zárubky, teda už aj osídlenie a na konfiguráciu terénu, pozemok na mieste terajšieho cintorína pri farskom úrade (tzv. Starý cintorín). Ak sa potom, podľa predtým citovaných publikácií, naši predkovia rozhodli v obci postaviť kostol (približne v r. 1716–1719), ktorý bol neskôr rozobratý a premiestnený do obce Čierne, je len prirodzené, že na to vybrali miesto, kde sa pochovávalo. Túto domnienku by mohol potvrdiť fakt, že na tomto cintoríne, hneď za vstupnou bránou je relatívne rovina, na ktorej mohol byť drevený, tzv. druhý kostol postavený. Veľkosť tam postaveného a smerovo orientovaného kostola, ako sa zachoval v ústnom podaní, vrátane ústredného kríža umiestneného v skupine líp uprostred hrobového poľa, veľmi dobre korešponduje s vyobrazením kostola v obecnej kronike. Je preto pravdepodobné, že najstarším cintorínom v obci by mohol byť Starý cintorín – cintorín pri farskom úrade.

Všetky matriky FÚ v Skalitom sa začali viesť od 12. 3. 1750. Skalité pred r. 1750 patrilo do farnosti Čadca, kde sa viedla matrika zomrelých od r. 1742. V nej sú záznamy aj o úmrtí obyvateľov Skalitého, o ktorých predpokladáme, že boli pochovaní v Skalitom, a to na mieste vtedy obvyklom – okolo kostola.

Ak sa teda pochovávalo okolo tohto „druhého“ kostola postaveného asi v r. 1716–1719, tak cintorín okolo neho (dnešný cintorín pri farskom úrade, tzv. Starý cintorín), zmenšený o plochu postaveného kostola, vzhľadom na

počet obyvateľov obce a vzhľadom na to, že sa tam pochovávalo už aj predtým, mohol byť už zaplnený. K jeho predčasnému zaplneniu prispela aj posledná veľká morová epidémia. Tá zasiahla väčšinu Európy. V r. 1711–1715 Čechy, kde zomrelo okolo 200 tis. ľudí, v r. 1716 Sliezsko, kde podľa historických prameňov „mŕtvi ležali pri kostoloch a kaplnkách nepochovaní“. V r. 1718 epidémia zasiahla Uhorsko, teda aj a Slovensko, tiež Poľsko a Transylvániu. O jej obetiach v Skalitom však nemáme virohodné informácie.

Obec preto už musela mať iný, prime-rane veľký cintorín. Týmto cintorínom bol pravdepodobne cintorín U Kepusa. Išlo o lokalitu relatívne blízko kostola a veľkosťou i polohou vhodnou pre obec. V tom čase, v porovnaní so stavom pri založení obce, stúpol počet evidovaných rodín usadlíkov v obci o viac ako 100%, čo je odhadom asi 1200 obyvateľov.

Uvádza sa, že v r. 1831–1832 na celom Slovensku zúrila cholera. Ako sa píše v kronikách viacerých obcí, „ľudia zomierali na roliach, lúkach, v lesoch, doma, jedným slovom povedané – všade. Zomreli desaťtisíce ľudí.“ Napr. v kronike obce Čierne sa uvádza, že zomrelo okolo 150 ľudí. V Skalitom cholera vrcholila v r. 1827–1829. V priebehu štyroch rokov (1826–1829) zomrelo v obci celkom 403 ľudí. Najviac v r. 1828–1829. Takže aj cintorín U Kepusa sa preto pomerne rýchlo zaplňoval, a preto musel byť otvorený ďalší cintorín, a to V Cupli. Záznam o tom je zo dňa 5.9.1831.

Farár Štefan Gombár, ktorý zomrel v r. 1829, bol ešte pochovaný na cintoríne pri farskom úrade – Starom cintoríne, o čom svedčí aj nápis na náhrobku. Podľa vtedajších zvyklostí bol pochovaný vedľa kríža, ktorý stál približne uprostred cintorína v skupine líp.

Obec, ako napokon aj ostatné obce na Slovensku zasiahli v nasledujúcich rokoch ďalšie pohromy. V r. 1834 nastalo katastrofálne sucho, ktoré zapríčinilo veľkú neúrodu a v r. 1835 suché obdobie pokračovalo. Vyschli močiare, studne i potoky. Na oblohe sa vtedy zjavila kométa (Halleyho) a ľudia sa nazdávali, že sa blíži koniec sveta. V r. 1846–1847 nastal vplyvom neúrody hlad a rozšírila sa epidémia kiahní a týfusu. V r. 1855 bola opäť veľká neúroda, ktorá významne zasiahla Trenčiansku, Oravskú a Liptovskú župu. V r. 1847 v obci zomrelo 589 ľudí. Iba v júli ich zomrelo 158. Nezriedka v jednom dni aj 8 ľudí. Za obdobie hladomoru v r. 1844–1849 to bolo 991osôb. Na cintoríne U Kepusa sa pochovávalo aj počas druhej epidémie cholery v r. 1866–1873. V tom čase bol pravdepodobne otvorený aj ďalší cintorín pri Prostrednej škole. Táto vlna cholery kulminovala v Skalitom v r. 1873, keď zomrelo 179 ľudí.

V r. 1918–1919 sa rozšírila asi doteraz najhoršia pandémia chrípky, ktorá je známa ako španielska chrípka. Tá mala za následok ochorenie jednej miliardy ľudí a 20–40 miliónov úmrtí. V obci v zomrelo 209 ľudí a pravdepodobne sa v tom čase pochovávalo súčasne na všetkých troch cintorínoch v Ústredí. Zistilo sa to pri identifikácii náhrobníkov, ako aj dátumov úmrtia. Na Starom cintoríne sa začalo opätovne pochovávať po 1. sv. vojne. Sú tam pochovaní moji starí rodičia z matkinej strany Jozef Časnocha (1869–1920), Katarína Časnocha rod. Cerchlan (1873–1920), ktorí na epidémiu chrípky zomreli krátko po sebe. Tu sa pochovávalo asi do r. 1960. Na cintoríne v Cupli je náhrobok Agnesy Laš, rod. Jurga (1896–1919), U Kepusa náhrobky: Pavla Kožáka (1874–1918), Márie Konír, rod. Rufus (1883–1918).

Podľa rozprávania starších ľudí sa vtedy opäť pochovávalo aj na cintoríne pri Prostrednej škole. Z toho obdobia tam bolo údajne asi 15 hrobov. Tu treba poopraviť aj mýtus o cintoríne U Kepusa, ktorý sa vyskytuje v publikáciách o Skalitom. Tvrdí sa, že slúžil iba pre samovrahov. Treba uviesť, že tento cintorín má rozlohu ako tretina rozlohy Starého cintorína alebo Nového cintorína, ktoré sú takmer rovnako veľké. Ak na cintoríne pri kostole je asi 900 hrobových miest, na cintoríne U Kepusa by ich mohlo byť približne okolo 300. Je teda veľmi odvážne tvrdiť, že taký veľký pozemok by obec či cirkev vyčlenila pre hroby samovrahov a myslím si, že Skalité sa nikdy výrazne neodlišovalo v počte samovrahov od iných obcí. O takto odlišených samostatných cintorínoch pre samovrahov nie sú informácie. Aj podľa cirkevných zvyklostí mohli byť ľudia s týmto tragickým ukončením života pochovaní na cintoríne s ľuďmi, ktorí zomreli prirodzenou smrťou s tým rozdielom, že boli pochovaní na odlahlom mieste cintorína. Starší občania si ešte pamätajú prípad učiteľky s týmto smutným osudom, ktorá bola takto pochovaná na cintoríne Pri kostole koncom 40.-tych rokov min. stor.

Druhý dôvod, prečo toto tvrdenie nemôže byť pravdivé, je, že ako dieťa, okolo r. 1950, som so starým otcom Jurajom, ktorý mal vtedy asi 80 rokov, navštevoval cintorín V Cupli, kde podľa jeho slov boli pochovaní jeho rodičia, moji prarodičia. Rovnako som navštevoval aj cintorín U Kepusa kde boli pochovaní jeho mladší súrodenci, brat a setra, ktorí zomreli ako deti a pamätám sa, že tam boli rozoznatelne hroby takmer po celom cintoríne. Nie je teda pravdepodobné, že by v Skalitom bolo toľko samovrahov. Ak áno bolo by to smutné prvenstvo.

Na Novom cintoríne sa začalo pochovávať v r. 1937. Po 2. sv. vojne sa na Novom i Starom cintoríne pochovávalo súčasne. V súčasnosti sa pochováva na cintorínoch Pri kostole a Za Riekami.

Cintorín pri farskom úrade, tzv. Starý cintorín

Cintorín pri Farskom úrade, tzv. Starý cintorín, sa rozkladá na parc. č.5880, má rozlohu 3569m². Je pravdepodobne najstarší cintorín v obci. Tu sa asi pochovávalo od založenia obce, teda v dobe, keď v Skalitom ešte nebol kostol. Neskôr tu bol, približne asi v r. 1716–1719, postavený aj drevený kostol. Ten bol postavený pravdepodobne v prednej časti parcely pri ceste, kde je dnes už hrobmi zaplnená rovná plocha. Súdiac podľa tejto plochy bol kostol pravdepodobne orientovaný v smere východ – západ. Podľa informácií od mojich starších príbuzných stál uprostred cintorína v skupine líp ústredný kríž. V jeho blízkosti bol podľa vtedajšieho zvyku pochovaný kňaz Štefan Gombár (*1780 Krásno, †30.4.1829 Skalité), ktorý bol skalitským farárom od 30.8.1808 do 30.4.1829.

Pred cintorínom stojí kríž na korpuse s nápisom „Klaniame sa Tebe Kriste a dobrorečíme Tebe“ datovaný rokom 1912. Podnet na postavenie tohto kríža v citovanom roku sa zatiaľ nepodarilo zistiť. Po obidvoch stranách korpusu sú mená obyvateľov obce, ktorí podľa doteraz vydaných kníh boli donátormi tohto kríža.

Ide však o mylnú informáciu. Podľa mojich starších príbuzných sú tu mená 47 obyvateľov obce, tzv. „amerikánov“, príp. ich príbuzných, ktorí urobili na podnet Rudolfa Fundárka, farára v Skalitom (1919–1921), v Amerike zbierku na kostolné zvony zrekvirované maďarskou vojenskou správou.

V zozname je o. i. aj meno môjho starého otca Juraja Laša a jeho bratov Jána, Jozefa a Michala. Pretože na zvony sa mená darcov zaznamenávajú iba výnimočne, boli mená týchto darcov na pamiatku vytesané na bočné steny korpusu tohto kríža. Medzi nimi sa nachádzajú aj mena uvedené v ostatnej knihe o Skalitom z r. 2005.

O deväťdesiat rokov neskôr bol neďaleko hrobu Štefana Gombára pochovaný ďalší kňaz Jozef Badík (*1845 Veľká Bytča †16.3.1919 Skalité), ktorý bol skalitským farárom od r. 1878 do 16.3.1919. Na tomto cintoríne bola pochovaná aj Johanna Brix, rod. Nevoral (*6.5.1836 Trenčín †19.12.1924 Skalité), manželka učiteľa a pravdepodobne aj prvá poštová úradníčka v Skalitom, ktorej náhrobník je zvalený a zlomený. V dolnej časti cintorína je pochovaná aj moja teta Jozefína Lašš, ktorú zavraždil v r. 1925 Anton Serafín Migašak týždeň pred jej svadbou s Karolom Mikulom. Je tu pochovaný aj Josef Šrámek (*4.7.1895 †22.1.1935) z Chotéboře (obec v Čechách), ktorý bol vtedy v Skalitom žandárskym štábnym strážmajstrom.

Je tu pochovaný aj poľský vojak Józef Czesław Biliński (*27.4.1900 Katowice †1.9.1039 Skalité). Tento vojak zahynul, keď nemecká armáda z viacerých smerov, o. i. aj zo Slovenska, začala obsadzovať Poľsko a poľská jednotka v Skalitom sa odmietla vzdať.

Paradoxne sa tak stalo v deň, ako je uvedený predtým, keď okupant začal byť okupovaný. Bola to jedna z obetí nezmyselného pokusu Poľska o veľmocenskú politiku v strednej Európe, o. i. anektovaním území bývalej Česko-slovenskej republiky. Pri opakovanom používaní cintorína sa tu začalo pochovávať do dvojhrobov, ktoré bolo dovtedy na Skalitom zriedkavé.

Cintorín V Cupli

Cintorín V Cupli je na parc. č. 3902 s rozlohou 4602 m². Rozlohou je väčší než Starý cintorín, alebo Nový cintorín. Bol otvorený 5. 9. 1831 v dobe, keď Slovensko a teda aj Skalité zasiahla veľká epidémia cholery a cintorín U Kepusa už zrejme nepostačoval. Ústredný kríž cintorína stál približne uprostred, neďaleko hrobu mojich starých rodičov. V blízkosti kríža bol pochovaný aj učiteľ a organista Ondrej Bielek (*30.11.1848 †13.3.1914 Skalité). Tu boli pochovaní aj robotníci, ktorí zahynuli alebo zomreli počas výstavby železničnej trate v r. 1884-85, napr.: Michal Stanetič zo Zubrice, Nikolaj Barkovic z Karlova z Chorvátska; Joseph Savoia z Posseco z Talianska, Michal Spolad z Istrie a Idzat Blatník z Krajnska, ktorý zomrel v r. 1885. Pochovaný je tu aj Ľudovít Materný, prednosta stanice (*15.1.1849, †30.3.1894). Cintorín sa prestal používať po 1. sv. vojne. Jeden z posledných pohrebov tu mala Agnesa Laš, rod. Jurga (1896–1919), ktorá zomrela na španielsku chrípku. Ústredný kríž po 2. sv. vojne už nejstoval.

Cintorín U Kepusa

Cintorín U Kepusa je na parc. č. 7843. Má rozlohu 1313 m². Vznik cintorína sa zatiaľ nepodarilo zistiť. Pravdepodobne bol založený v období po r. 1716 po zaplnení cintorína pri vtedajšom drevenom kostole na cintoríne pri farskom úrade. K jeho založeniu mohla výrazne prispieť aj veľká morová epidémia, ktorá sa prehnala Európou, v r. 1711–1715 Čechy, v r. 1716 Sliezsko, v r. 1718 zasiahla Uhorsko, teda aj Slovensko, Poľsko a Transylvániu.

Na tomto cintoríne sú pravdepodobne pochovaní aj vojaci, ktorí boli v tom čase na dovolenke alebo mali v obci Skalité zimný tábor: Bartolomej Mikuliak (*1765 †5.3.1805), vojak regimentu (pluku) arcivojvodu Ferdinanda, (*Pozn.: pravdepodobne ide o regiment vtedy ešte malého princa, neskôr cisára Ferdinanda I*); Šimon Firek (*1777 †16.3.1805) z toho istého regimentu. (*Pozn.: Nemožno vylúčiť, že títo dvaja vojaci bojovali vo vojnách proti Napoleonovi*); Ondrej Švancár (*1882 †07.04.1805) vojak z légie Szaraja. (*Pozn.: Dostupné informácie z rodovej genealógie Szarayovcov nasvedčujú, že išlo pravdepodobne o Antona Szaraya (1740-1808). Gróf Anton bol generálmajor pešieho pluku, ktorému velil a súčasne ho aj vlastnil). Bojoval aj vo vojne s Napoleonom v bitke pri Würzburgu (3. septembra 1796). Spojenej rakúskej armáde na Rýne velil 24-ročný, nepríliš*

skúsený, arcivojvoda Karol. Jedna z jeho piatich jednotiek FML (Formation Morale Level) niesla meno svojho komandanta – Szaraya); Ján Laššak (Laš) (*1889 †07.05.1805) vojak Haličského regimentu, (*Pozn.: Cisársko – kráľovský haličský hulánsky regiment Arcivojvoda Karol č. 3, vznikol v roku 1801. Bol vytvorený zo skúsených dôstojníkov a mužstva 1. a 2. hulánskeho pluku a dragúnskych plukov Savoyen a Kinsky*); Jakub Koričár (*1770 †26.02.1806) vojak, (*Pozn.: bol pravdepodobne vojakom dobrovoľníckej zemskej milície, ktorej jednotky boli zriadené v Haliči*); Michal Majchrák (*1800 †09 02, 1826) vojak z regimentu cára Alexandra (*Pozn.: Alexander bol ruským cárom od 23. marca 1801 do 1. decembra 1825. Vládl Poľsku v rokoch 1815 – 1825*).

Cintorín pri Prostrednej škole

Cintorín pri Prostrednej škole je na parc. č. 3504, 3506, 3507 s celkovou rozlohou 348 m². Je zo všetkých skalitských cintorínov najmenší a hrobové pole bolo ešte menšie s ohľadom na terén. Bezpochyby sa na ňom pochovávalo iba v čase epidémií.

Pravdepodobne bol založený počas druhej epidémie cholery v r. 1866-1873, hoci nemožno vylúčiť, že sa tu začalo pochovávať v r. 1846-1847 v čase hladomoru, keď sa rozšírila aj epidémia kiahní a týfusu. Podľa získaných informácií z obdobia po 1. sv. vojne, keď sa rozšírila španielska chrípka, tu bolo asi 16 hrobov. Ústredný kríž cintorína nie je datovaný a stál neďaleko dnešnej cesty na Serafínov. Vzhľadom na materiál kríža (oceľoliatina) možno predpokladať, že bol vyrobený v železiarňach vo Vítkoviciach a teda dopravený na Skalité až po dobudovaní železnice, ako podobné kríže na cintorínoch v Skalitom. Nie je však vylúčené, že mohol byť postavený aj po 1. sv. vojne po epidémii „španielskej chrípky“, keď sa na tomto cintoríne pochovávalo. Kríž bol v 60-tych rokoch premiestnený vyššie do svahu, kde stojí dodnes. O príležitostnú výzdobu kríža sa stará rodina Poláčkovcov.

Cintorín Za riekami

Cintorín Za Riekami sa rozkladá na parc. č. 7789, 7791, ktoré majú spolu rozlohu 10976 m². Na cintoríne sa začalo pochovávať v r. 1972. Ústredný kríž je drevený a nachádza sa neďaleko vstupnej brány. V jeho blízkosti je pochovaný dlhoročný vdp. Peter Černo (*1.8.1900 Prusy – †29.12.1981 Skalité), ktorý bol farárom v Skalitom v r. 1937-1974. Pochoval ho vtedajší nitriansky biskup Mons. Ján Pásztor. Ďalej sú tu pochovaní povojnoví starostovia Skalitého (vtedy predsedovia miestneho národného výboru): Michal Oravec (*3.9.1905 – †11.11.1979) funkciu zastával v r. 1945–1947; Dominik Časnocha (*8.2.1914 – †21.9.1990) vo funkcii v r. 1948–1950 a Andrej Oravec (*14.11.1899 – †30.8.1987) vo funkcii v r. 1951–1953.

Cintorín pri kostole (Nový cintorín)

Nový cintorín je na parc. č. 3623, ktorej rozloha je 3572 m². Otvorenie cintorína je datované v r. 1937. Po jeho zaplnení a otvorení cintorína Za Riekami sa aj tu začalo opakovane pochovávať s podmienkou dodržania tlecej doby, lebo cintorín je zaplnený. Ústredný kríž je drevený a bol už viackrát obnovený. Krátkodobu tu boli pochovaní aj vojaci Červenej armády, ktorí padli pri oslobodzovaní Skalitého. Neskôr boli ich pozostatky prenesené na cintorín Červenej armády v Žiline. Sú tu pochovaní aj vojaci nemeckej armády, ktorí padli v bojoch na Zvardoni. Ich pozostatky sú stále na cintoríne vľavo vzhľadom smerom od kostola. Presné miesto sa už nedá identifikovať. Na cintoríne sú pochovaní aj niektorí bývalí starostovia v Skalitom. Dlhoročný starosta v Skalitom Jozef Časnocha Mikš; (*26.8.1895 †25.2.1960), ktorý túto funkciu zastával pred a počas 2. sv. vojny (1929–1945). Ďalej Tomáš Petrák (*19.12.1921 †24.3.1996), predseda miestneho národného výboru v r. 1950-1951 a František Menkyna (*8.10.1911 †1.9.1989), ktorý túto funkciu zastával v r. 1953–1954.

Cintoríny sú špecifickým výrazom kultúry spoločenstva obyvateľov obcí a miest. Ich symbolickým pendantom v mnohých obciach sú pamätníky obvykle obetiam vojen.

V Skalitom je pred vstupom do kostola zo západnej strany pamätník vojakom, obyvateľom obce, ktorí padli v 1. sv. vojne. Jeho pôvodná čierna tabuľa bola pri oprave po prevrate v r. 1989 vymenená za bielu.

Pred školou v Ústredí je pamätník vojakom, ktorí padli pri postupe Červenej armády cez Skalité.

Cintoríny a pamätníky sú vo svojej dobe aj vonkajším prejavom multikultúrnych a multietnických i medziludských vzťahov v miestnej komunite. V histórii obce sa však tieto aspekty neprejavili výrazne. Pospolitosť obce bola po jej založení prakticky jednoliata, ovplyvnená prvkami kultúry jednotlivých skupín kolonizačných vln, ktoré však boli veľmi príbuzné (spôsob obživy, vierovyznanie, zvykoslovie). Pritom táto pospolitosť nebola nikdy celkom odrezaná od okolitého sveta, (stačí letmé porovnanie s vývojom kultúry v ostatných kysuckých, oravských, sliezskych či poľských obciach), dosť však na to, aby si uchovala svoj jedinečný atribút, ktorým je nárečie, až do súčasnosti. Etnické rozdiely, vari až na rozdiely medzi kolonizačnými vlnami valašského a kopaničiarskeho osídlenia, nie sú známe. Pritom od založenia matrik sa veľmi jasne rozlišuje národnosť, resp. štátna príslušnosť príslušného jedinca, či ide o sobáš vždy, pokiaľ ide o úmrtie, ak bolo známe, napr. ex Silesia – zo Sliezska, ex Polonia – z Poľska, ex Galícia – z Haliča, ex Bohemia – z Čiech a tiež aj ex Moravia. Cintorínska kultúra bola však do znač-

nej miery zjednotená tým, že viaceré obce po svojom založení patrili do jednej farnosti. Jednoduchosť hrobov a usporiadania cintorínov je poznačená tvrdosťou životných podmienok ľudí.

Formy náhrobníkov boli počas svojho vývoja významne ovplyvnené nielen náboženstvom, ale aj technickou úrovňou doby. U veriacich rímskokatolíckeho vyznania a u gréckokatolíkov sa vyskytujú kríže z rozličných materiálov, drevo, prírodné i umelé kamene, betón, kov; u evanjelikov stĺpy a u židov kamenné náhrobníky. Kombináciou rôznych materiálov a foriem náhrobkov vznikla pestrá škála ľudových náhrobníkov, ktoré si navyše nesú typické znaky podľa jednotlivých krajov, či dokonca dedín, čo bolo odrazom spoločných tradícií, náboženstva a rovnakej sociálneho postavenia. Na cintorínoch v Skalitom neboli pochovávaní židia a pravdepodobne iba niekoľko evanjelikov, príp. kalvínov, najmä príslušníkov maďarskej administratívy, ale nie sú o tom vždy vierohodné informácie.

V kronikách zomrelých sú záznamy aj o pochovaní cudzincov. Poliaci utekajúci z krajiny v časech vojny a povstání pri delení Poľska, vojaci vracajúci sa z vojen, najmä vojaci vracajúci sa po 1. sv. vojne domov do Haliča, ale aj obchodníci, neznámi pocestní, tuláci a žobráci. V Skalitom nie je pestrosť náhrobníkov široká. Na starších cintorínoch prevládali drevené a kamenné kríže. Príklad kamenného kríža, zrejme miestnej výroby, je náhrobník kňaza Štefana Gombára. Koncom 19. stor., po otvorení košicko – bohumínskej železnice, sa používali oceľoliatinové kríže vyrábané v Ostrave, ktorých väčší počet sa nachádzal na cintoríne v Cupli, v zadnej časti Starého cintorína a niekoľko ich bolo aj na cintoríne U Kepusa. Príkladom náhrobníka z umelého kameňa je náhrobník štábného strážmajstra Josefa Šrámk a z r. 1935 na Starom cintoríne, ktorý vyrobila firma v Rychvalde. V posledných desaťročiach sa vzhľad pohrebísk na Slovensku, či už v mestách, ale najmä na vidieku, podstatne zmenil. Pôvodné používané vzory a materiály náhrobkov nahradil kameň, betón, sériová výroba a vlastná tvorivosť.

Podiel zelene na pohrebiskách sa znížil, lebo stúpla intenzita využívania miesta na pochovávanie. Veľmi častý je výskyt dvojhrobov. Súčasný stav cintorínov preto často nevyhovuje požiadavkám na úpravu a vzhľad pohrebísk, čo sa odráža aj v ich problematike a často nedostatočnej údržbe. Niektorí architekti tvrdia, že dnešný stav je výsledkom dlhotrvajúcej krízy cintorínskej kultúry.

Napriek tomu mnohé obce hľadajú spôsoby, ako udržať vzhľad súčasných cintorínov a upraviť celkový vzhľad, nie detaily hrobov, na už nepoužívaných cintorínoch. Bránia sa tým označeniu „zabudnutý cintorín“.

Cintorín totiž mohol byť v zmysle zákona z r. z roku 1876, ktorý neprípúš-

ťal zriaďovanie nových cintorínov okolo novovybudovaných kostolov uprostred mesta či obce, vytvorený iba mimo obce, ale dnes je už často v intraviláne.

Robia tak nielen z úcty k pietnemu miestu podľa hesla: „Čtime si pamiatku zosnulých, pretože každý život si vždy zasluhuje lásku a spomienky“, ale aj z dôvodu zachovania zelene uprostred sídiel. Pritom toto miesto je často označené základnými údajmi. Ide isto o neľahkú úlohu. Po rokoch trvania predchádzajúceho režimu to nie je jednoduché, lebo sa prejavilo zanedbávanie starostlivosti o tieto miesta, o túto zvláštnu kroniku života obce, a aj istá živelnosť v usporiadaní hrobového poľa.

Súčasný trend v cintorínskej kultúre uprednostňuje architektonické riešenie, v rámci ktorého prevládajú prvky:

trávnaté hroby sú s obrubami v úrovni terénu, sezónna i trvalá výsadba rastlín pri hlave hrobu, typizované návrhy náhrobných kameňov, z ktorých je možný výber podľa individuálneho vkusu a zároveň je dodržaný jednotný výraz hrobového poľa. Ide o definovanie tvaru, veľkosti a farby pomníka, určenie druhu hrobu a jeho veľkosti, povrchu hrobu, jeho obrúb atď. Úprava hrobu je v rámci Európy rozdielna a súvisí s kultúrou a históriou, spôsobom pochovávaní, ako aj s prírodnými podmienkami. V severských krajinách prevažujú trávnaté povrchy hrobov, južné krajiny sú známe prevahou monumentálnych zakrytých hrobov. Základným trendom je v súčasnosti jednotnosť a jednoduchosť. Veľká možnosť individuálnej úpravy hrobov má za následok veľkú tvarovú a farebnú bohatosť. Pri návrhoch náhrobných kameňov asi treba ponechať možnosti individuálneho výberu vzhľadu, aby sa vyhlo uniformite.

Celé to snaženie ľudí o dôstojnosť miesta večného odpočinku predkov, o pamäť národa, sa dá zhrnúť v jednom, už po tisícročia platným citátom:

Vita mortuorum in memoria est posita vivorum.

Život mŕtvych je uložený v pamäti žijúcich. (Cicero)

Poznámka: Na spracovanie tohto článku boli využité podklady k pripravovanej knihe o Skalitom, poznatky z vlastného genealogického bádania o Lašovcoch zo Skalitého, údaje zo štatistických ročníkov a informácie z verejne dostupných internetových stránok. V budúcom čísle: Niektoré významné výročia obce

Jazyková korektúra: Yvona Greschnerová,

PhDr. Pavol Laš, Ing., CSc., člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti, člen Slovenskej asociácie novínárov

Uvítanie detí do života

Dňa 17. 5. 2011 sa v zasadačke Obecného úradu v Skalitom konalo ďalšie slávnostné uvítanie detí do života. Po slávnostnom príhovore starostky obce PaedDr. A. Šimurdovej atmosféru slávnosti opäť obohatili kultúrnym programom deti zo ZŠ Skalité-Ústredie. Na uvítanie z 32 pozvaných detí prišlo 23 detí. Po zápise do pamätnej knihy dostali všetci darčkovú poukážku.

M A T R I K A

Prehľad o pohybe obyvateľov od 12. 3. 2011 do 13. 6. 2011

Narodené deti

od 12.3.2011 do 10.7.2011

Marec 2011

Sofia Durajová
Sofia Urbanová
Filip Jašurek

Apríl 2011

Sára Krčmáriková
Matej Tatarka
Karin Rotková
Richard Goralka
Ella Kocúrová

Máj 2011

Ema Turoňová
Šimon Horeličan
Alexandra Ramšáková

Juraj Tatarka
Lukáš Benčík
Lucia Gordanová

Jún 2011

Nina Gonščáková
Dominik Gonščák
Michal Brázda
Michal Murín

Jiří Hošek
Liliana Serafinová

Júl 2011

Tomáš Časnocha
Veronika Homolová
Daria Staňová

Úmrtie občanov v obci

od 16.4.2011 do 15.7.2011

Apríl 2011

Jozef Petrák, 72r.

Máj 2011

Alojz Mikula, 71r.

Júl 2011

Emilia Vyskočová, 82r.
Marek Varsavik, 60r.

Úmrtie občanov mimo obec

od 24.3.2011 do 13.7.2011

Marec 2011

Mária Prášilová, 73r.
Jozef Martiniak, 79r.

Apríl 2011

Jozef Majchrák, 72r.
Ján Jašurek, 15r.
Žofia Šmatlavová, 88r.
Pavol Majchrák, 51r.

Máj 2011

Milan Špilák, 70r.
Pavol Časnocha, 76r.

Jún 2011

Anna Padyšáková, 75r.
Ján Poláček, 38r.
Žofia Stencláková, 68r.

Júl 2011

Mária Papíková, 85r.
Pavol Chrastina, 54r.

Manželstvo uzavreté v obci Skalité

Apríl 2011

Martin Stenclák a Miroslava Jašurková
František Šumský a Ing. Jana Tatarková

Máj 2011

Martin Škrovánek a MUDr. Lucia Kysová

Ján Firek a Zuzana Chrastinová
Ján Tatarka a Renáta Jašurková

Jún 2011

Pavol Liščák a Lýdia Najdeková
Slavomír Sekereš a Anna Čanecká

Manželstvo uzavreté mimo obec Skalité

Máj 2011

Michal Legerský a Juliana Jašurková

Jún 2011

Milan Martiniak a Zuzana Hobzová

Tomáš Dej a Simona Varechová

Počet prihlásených občanov k trvalému pobytu od 6.5.2011 do 8.7.2011

10 občanov sa prihlásilo k trvalému pobytu do obce Skalité

Počet odhlásených občanov z trvalého pobytu od 16.5.2011 do 15.7.2011

13 občanov sa odhlásilo z trvalého pobytu z obce Skalité

Počet obyvateľov: 5217

M. Časnochová

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je celoštátne štatistické zisťovanie, ktoré sa v Slovenskej republike vykonáva pravidelne raz za 10 rokov. Pri sčítaní platí: „Opíš prítomnosť, ovplyvniš budúcnosť.“ Sčítanie začalo na celom území SR teda aj v obci Skalité od 13. mája 2011 a bolo ukončené 6. júna 2011.

V obci Skalité bolo vytvorených 14 sčítacích obvodov, (jednotlivé obvody boli vytvorené tak, že nemohli prekročiť hranicu 500 obyvateľov), v teréne pracovalo 14 sčítacích komisárov. Sčítací komisári sa zodpovedne postavili k tejto úlohe za čo im treba poďakovať, i keď toto sčítanie bolo oveľa náročnejšie ako pred 10 rokmi.

Dňa 15. 6. 2011 Obec Skalité odovzdala Obvodnému úradu Čadca spracované sčítanie obyvateľov, domov a bytov za Obec Skalité. Nakoľko budú prebiehať ďalšie kontroly sčítacích formulárov za jednotlivé sčítacie obvody pred ďalším spracovaním nie je možné zverejniť informácie o výsledku. Prvé výsledky by mali byť na jeseň 2011.

M. Časnochová

Hotel Kolonial

Hotel Kolonial predstavuje kvalitné ubytovacie zariadenie pripravené spríjemniť váš pobyt v obci Skalité, ale i priľahlom okolí.

Okrem príjemného personálu vám ponúkame i množstvo služieb, ktoré určite prispievajú nemalou mierou ku kvalitnému odpočinku a oddychu u nás.

Pre našich hostí ale i pre širokú verejnosť máme k dispozícii kvalitnú reštauráciu, v ktorej ponúkame i možnosť pre usporiadanie svadieb, rôznych spoločenských akcií a podujatí s kompletným servisom.

NOVINKA: Relax a zábava v našich nových priestoroch, kde ponúkame tak pre hostí ako i pre verejnosť možnosť oddýchnuť a zabaviť sa so svojimi priateľmi pri bowlingu alebo príjemnom prostredí nového discobaru. **Kontakt:** tel.: 0905 86 82 87, www.hotelkolonial.sk, www.dk-club.sk

PRIPRAVUJEME

15. 9. 2011

Mariánska pieseň: kostol sv. Jána Krstiteľa
7. ročník nesúťažnej prehliadky chrámových zborov

Slávnostné stretnutie samospráv partnerských obcí

Skalité, Čierne, Lednické Rovne, Jacovce (SR);
Košariská (ČR), Rajcza (PL), Krasznokvajda (MR)
pri príležitosti osláv 370. výročia prvej písomnej zmienky o Obci Skalité

Vedomostná súťaž pre žiakov ZŠ v Skalitom

pri príležitosti osláv 370. výročia prvej písomnej zmienky o Obci Skalité – vyhodnotené nástenky na ZŠ

30. 9. 2011

Memoriál Rudolfa Šmatlavu

3. ročník súťaže v behu žiakov ZŠ v Skalitom

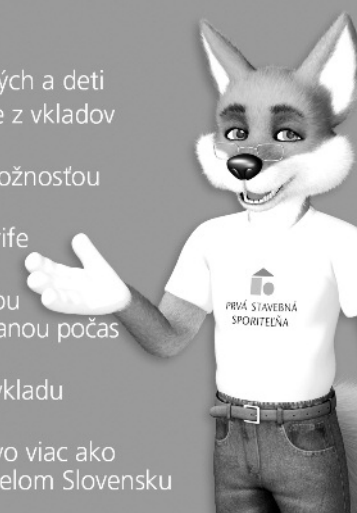
Pozývame vás
do Kancelárie obchodných zástupcov
Prvej stavebnej sporiteľne, a. s.,
v SKALITOM (budova kina)

Sme tu pre vás:
v utorok a vo štvrtok od 8.00 do 15.30 h,
v sobotu len objednaní klienti

Jana Tatarková, obchodná zástupkyňa PSS, a. s., t. č.: 0917 816 461

VÝHODY PRE VÁS:

- ročná štátna prémie pre dospelých a deti
- garantovaný úrok až 2 % ročne z vkladov a štátnej prémie
- nové sporenie pre seniorov s možnosťou vyplácania renty
- stavebné sporenie pre deti v tarife JUNIOR EXTRA s extra istotou
- stavebný úver s ročnou úrokovou sadzbou už od 2,9 %, garantovanou počas celej doby splácania úveru
- medziúvery bez počiatočného vkladu či predchádzajúceho sporenia
- Karta výhod na zľavy až 50 % vo viac ako 700 firmách a predajniach na celom Slovensku

ROCKOVÉ SKALITÉ 2011

V piatok 17. 6. 2011 už po štvrtý krát pripravila Obec Skalité pre fanúšikov rocku koncert – Rockové Skalité 4. Divákovi sa predstavili formácie: Helpnes, The Downhill, Haluzotvorika a Witty Joe. zlatým klincom večera boli skupiny MAD FREQUENCY a Kabát Revival. Rockovú atmosféru podporoval búrlivý potlesk každej zo skupín usporiadateľa, ktorý už teraz teší na ďalší ročník.

Postup pri zriadení merania množstva odobratej vody z vlastného zdroja vody pre účely určenia množstva vypustenej odpadovej vody:

1. Dokumenty

1.1 Žiadateľ predloží na SEVAK, a.s. zákaznícke centrum Žilina, alebo zákaznícke centrum Čadca (ďalej ZC) podpísanú:

1.2. Žiadosť o určenie množstva vypustenej odpadovej vody do verejnej kanalizácie (VK) podľa množstva odobratej vody z vlastného zdroja odberateľa, ak sa množstvo odobratej vody z tohto zdroja meria meradlom „(ďalej „Ž“). Súčasťou „Ž“ musí byť:

a) Ak vlastný zdroj je umiestnený mimo zásobovaného rodinného domu – situačná schéma vodovodu so zakreslením vlastného zdroja vody potrubného rozvodu.

b) Ak vlastný zdroj je v suteréne rodinného domu – pôdorys suterénu rodinného domu s umiestnením vlastného zdroja.

1.3. Dohodu o určení množstva

vypustenej odpadovej vody do verejnej kanalizácie (VK) podľa množstva odobratej vody z vlastného zdroja odberateľa, ak sa množstvo odobratej vody z tohto zdroja meria meradlom „(ďalej „D“).

2. Obhliadka

2.1 SEVAK, a.s. vykonáva za úhradu obhliadku na tvare miesta a posúdi osadenia merania na vlastný zdroj. Odberateľ svojim podpisom odsúhlasí:

- Dohodu o fakturácii prác a služieb
- Výkaz prác,
- V prípade, že
 - meranie je možné, spracuje SEVAK technické podmienky a technické riešenie, ktoré zakreslí do podkladu predloženého žiadateľom pri Žiadosti,
 - meranie nie je možné, uvedie SEVAK nesúhlasné stanovisko s odôvodnením.

2.3 V prípade súhlasného stanoviska s osadením merania na vlastný zdroj žiadateľ splní technické podmienky a dohodne si so SEVAK-om termín montáže vodomera na vlastný zdroj.

3. Montáž vodomera

3.1 SEVAK vykoná za úhradu montáž vodomera, t.j. žiadateľ uhradí cenu za vodomer a za montáž vodomera.

Odberateľ svojim podpisom odsúhlasí:

- Dohodu o fakturácii prác a služieb
- Výkaz prác
- Montáž list

4. Zmluva

4.1 SEVAK zaktualizuje v prípade potreby zmluvný vzťah a predloží žiadateľovi na podpis „Zmluvu na dodávku vody, odvádzanie odpadových vôd...“.

OZNAM

Obec Skalité – Prevádzkareň oznamuje občanom, že vývoz komunálneho odpadu sa uskutočňuje každý párnny týždeň v utorok a do zber v stredu. Štvrtok po vývoze pracovníci Obce Skalité – Prevádzkareň vykonávajú zber popolníc v lokalitách neprístupných pre zberové vozidlo. Popolnice určené na vývoz je potrebné pripraviť k zvoznej trase do 4:00 hod. v prvý vývozný deň, a musia byť označené štítkom.

Štítky si vyzdvihnute u pracovníčky obecného úradu p. Dany Padyšákovéj. Informácie o vývoze na: Obec Skalité – Prevádzkareň (budova zdravotného strediska), alebo na tel. 4376221

Alojz Petrák, riaditeľ

Memoriál des. Rudolfa Šmatlavu

Dňa 24. 7. 2011 usporiadala TJ Slovan Skalité a obec Skalité 37. ročník medzinárodného futbalového turnaja Memoriál des. Rudolfa Šmatlavu.

TJ Slovan Skalité – Spartak Jablunkov 7:1

Polom Raková – ŠK Čierne 2:1

Zápas internacionálov Skalité – Čierne 3:3

Zápas o 3. miesto

Čierne – Jablunkov 4:2

Zápas o 1. miesto

Skalité – Raková 1:1, na pokut. kopy 5:7

Najlepší hráč: M. Bocko- Skalité

Najlepší strelec: J. Gavlas- Raková

Najlepší brankár: J. Toman - Raková

Poradie:

- Raková
- Skalité
- Čierne
- Jablunkov

Aktívne sa zápasov zúčastnilo asi 110 hráčov – spolu s internacionálmi. Počasie bolo futbalové, diváci videli kvalitné zápasy na vysokej úrovni a vo všetkých mužstvách sa prezentovali aj noví hráči, nakoľko turnaj bol pripravený na novú sezónu. V priebehu turnaja sa zápasom prizeralo okolo 400 divákov, ktorí si prišli na svoje hlavne po športovej stránke.

Osadový turnaj o pohár starostu obce

Dňa 10. 7. 2011 usporiadala TJ Slovan Skalité v spolupráci s obcou Skalité už 38.ročník Osadového turnaja o pohár starostu obce Skalité.

Cechospol
Notorik Bor

Pašerák Martiniak

J. Holák ml. 2x
J. Časnocha

Cechospol

M. Špilák

Notorik Bory

M. Časnocha

Dynamo Mlaky

Pašerák Martiniak 0:0

Dynamo Mlaky 0:1

T. Šimaliak

Dynamo Mlaky 3:2

P. Laš

A. Serafin

Notorik Bory 1:1

P. Čanecký

Pašerák Martiniak 1:0

Cechospol 0:5

J. Krčmárik 3x

T. Kušník 2x

Najlepší hráč: D. Čanecký – Notorik Bory

Najlepší strelec: J. Krčmárik – Cechospol

Najlepší brankár: S. Kopera – Cechospol

Najmladší hráč: M. Holák – Pašerák Martiniak

Najstarší hráč: J. Holák st. a F. Vasil – Pašerák Martiniak

Poradie:

- Cechospol
- Notorik Bory
- Pašerák Martiniak
- Dynamo Mlaky

Za krásneho slnečného dňa sa uskutočnil za účasti asi 80 aktívnych futbalistov tento turnaj v ktorom sa prezentovali súčasní, bývalí a aj budúci futbalisti z obce. Systém turnaja proti sebe postavil všetky mužstvá a tak nebola núdza o kvalitné zápasy. Podujatie malo svoju športovú a aj spoločenskú úroveň, veď okrem samotných aktérov sa zápasom prizeralo zhruba 200 divákov.

Tenisový turnaj Skalité 2011

Dňa 13. 8. 2011 sa uskutočnil tenisový turnaj vo štvorhre, ktorý organizoval TK Skalité. Za účasti desiatich párov, pekného tenisového počasia a dobrej nálady sa po skupinovej fáze, štvrtfinále a semifinále do bojov o medaily dostali štyri tímy. **O tretie miesto** bojovali vo vyrovnanom zápase M. Laš/ M. Krčmárik vs. P. Špilák/ V. Krčmárik (všetci TK Skalité), **vo finále** si zmerali sily B. Čanecký/ J. Bydlošák (obaja TK Skalité) vs. Š. Vnuk (TK KNM)/ O. Kožlej (TK Trenčín). **Konečné poradie** 1. Vnuk/Kožlej, 2. Čanecký/Bydlošák, 3. Laš/Krčmárik, 4. Špilák/Krčmárik, 5. J. Holák/P. Baroniak, 6. R. Horeličan/M. Krenželák ml., 7. J. Papík/J. Pilkuliak, 8. Mi. Krčmárik/ M. Krenželák, 9. I. Špilák/J. Časnocha, 10. A. Tisoň/M. Kožlej.

Rozlosovanie

Rozlosovanie – IV. liga dospelí – SEVER – ročník 2011/12

- 1. kolo** – Ne 7.8. o 16.30 hod
Skalité – Stráňavy
- 2. kolo** – Ne 14.8. o 16.30 hod
Sučany – Skalité
- 3. kolo** – Ne 21.8. o 16.00 hod
Skalité – Predmier
- 4. kolo** – Ne 28.8. o 16:00 hod
Belá-Dulice – Skalité
- 5. kolo** – Ne 4.9. o 15.30 hod
Skalité – Kysucký Lieskovec
- 6. kolo** – Ne 11.9. o 15.30 hod
Makov – Skalité
- 7. kolo** – Ne 18.9. o 15.00 hod
Skalité – Tvrdošín
- 8. kolo** – Ne 25.9. o 15.00 hod
Dúbrava – Skalité
- 9. kolo** – Ne 2.10. o 14.30 hod
Skalité – Oravská Jasenica
- 10. kolo** – Ne 9.10. o 14.30 hod
L. Hrádok – Skalité
- 11. kolo** – Ne 16.10. o 14.00 hod
Skalité – Dolná Tižina
- 12. kolo** – Ne 23.10. o 14.00 hod
Skalité – Bytča
- 13. kolo** – Ne 30.10. o 14.00 hod
Bytčica – Skalité

Rozlosovanie – I. trieda dorast – ročník 2011/12

- 1. kolo** – So 6.8. o 16.30
Skalité – Radôstka
- 2. kolo** – Ne 14.8. o 14.00
Nesluša – Skalité
- 3. kolo** – So 20.8.
Skalité – Voľno
- 4. kolo** – So 27.8. o 13.30
Podvysoká – Skalité
- 5. kolo** – So 3.9. o 15.30
Skalité – Kys. Lieskovec
- 6. kolo** – Ne 11.9.
voľno – Skalité
- 7. kolo** – So 17.9. o 15.00
Skalité – Vysoká
- 8. kolo** – So 24.9. o 15.00
Ochodnica – Skalité
- 9. kolo** – So 1.10. o 14.30
Skalité – H. Vadičov
- 10. kolo** – So 8.10. o 14:30
Svrčinovec – Skalité
- 11. kolo** – So 15.10. o 14.00
Skalité – N. Bystrica
- 12. kolo** – Ne 23.10. o 11:30
Korňa – Skalité
- 13. kolo** – Pia 16.9. o 16.00
Skalité – Oščadnica

Rozlosovanie – II. liga starší žiaci – SEVER a II. liga mladší žiaci – SEVER – ročník 2011/12

- 1. kolo** – Štv 1.9. o 10.00 a o 12.00
Varín – Skalité
- 2. kolo** – Štv 15.9. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Tvrdošín
- 3. kolo** – So 20.8. o 10.00 a o 12.00
Trstená – Skalité
- 4. kolo** – Ne 28.8. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Ajax Žilina
- 5. kolo** – Ne 4.9. o 10.00 a o 12.00
Rajec – Skalité
- 6. kolo** – Ne 11.9. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Dlhá n. O.
- 7. kolo** – So 17.9. o 11.00 a o 13.00
Vrútky – Skalité
- 8. kolo** – Ne 25.9. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Krásno
- 9. kolo** – Ne 2.10. o 12.30 a o 14.30
Or. Jasenica – Skalité
- 10. kolo** – So 8.10. o 10.00 a 12.00
Habovka – Skalité
- 11. kolo** – Ne 16.10. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Belá
- 12. kolo** – Ne 23.10. o 10.00 a o 12.00
Or. Veselé – Skalité
- 13. kolo** – Ne 30.10. o 10.00 a o 12.00
Skalité – Bytča

Spravodaj obce Skalité. Vychádza 4 krát ročne. Šéfredaktor: Vladimír Krčmárik. Redakčná rada: Janka Časnochová, Miroslava Serafínová, Marta Vojčiňaková, Marta Jopčíková. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy dodaných príspevkov. **Námety a postrehy občanov redakcia uvíta na prednosta@skalite.sk, 0905/974 959.** Grafická úprava: MAGMA – Mária Ščuryová a Ľubica Podoláková